

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Блізнец О. В.

*foi+request-82005-e6148691@dostup.
pravda.com.ua*

Шановний Олександр Володимировичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваше звернення від 12.01.2021, надіслане листом Антимонопольного комітету України від 19.02.2021 № 100-17/02-2607, та в межах компетенції повідомляє.

На виконання вимог частини третьої статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 затверджено Кодекс газорозподільних систем (далі – Кодекс), положеннями якого встановлено, зокрема порядок комерційного обліку газу по об'єктах побутових споживачів (населення).

Положеннями глави 4 розділу IX Кодексу встановлено, що визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог цього Кодексу та договору.

Для визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу приймаються дані лічильника газу Оператора ГРМ. У разі відсутності лічильника газу в Оператора ГРМ приймаються дані лічильника газу побутового споживача.

Якщо побутовий споживач за договором розподілу природного газу не забезпечений лічильником газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого) природного газу по об'єкту побутового споживача за відповідний календарний місяць визначається за нормами споживання.

Окремо слід зазначити, що об'єм фактичних витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу Оператора ГРМ розраховується як різниця між об'ємом надходження природного газу до ГРМ у відповідний період і об'ємом природного газу, який розподілений між споживачами.

При цьому витрати на закупівлю природного газу для покриття виробничо-технологічних витрат включаються до тарифу на розподіл природного газу.

До 01.01.2021 плановані обсяги виробничо-технологічних витрат, які використані при розрахунку тарифу, були обчислені на підставі Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 30.05.2003 № 264 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 09.07.2003 за № 571/7892, та Методики визначення питомих витрат природного газу при його вимірюваннях побутовими лічильниками в разі

неприведення об'єму газу до стандартних умов, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 21.10.2003 № 595 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25.12.2003 за № 1224/8545 (далі – Методика № 595).

Розміри нормативних витрат і виробничо-технологічних витрат природного газу в газорозподільних мережах останній раз були затверджені на 2016 рік наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 25.12.2015 № 847 та з того часу не переглядались.

Положеннями глави 1 Методики № 595 визначено, що питомі зграти газу визначаються підприємствами з газопостачання та газифікації розрахунковим шляхом самостійно згідно з цією Методикою і включаються до собівартості транспортування газу цих підприємств.

Таким чином, покриття об'єктивної різниці у вимірах природного газу здійснюється за рахунок тарифу.

Варто відмітити, що нарахування за надані ТОВ «Київоблгаз збут» (постачальником) послуги з газопостачання здійснюються на підставі даних щодо об'єму спожитого природного газу, отриманих від АТ «Київоблгаз» (Оператора ГРМ).

Ураховуючи наведене вище, у рамках здійснення державного регулювання суб'єктів природної монополії НКРЕКП 23.11.2018 було прийнято постанову № 1498, якою заборонено ПАТ «Київоблгаз» при здійсненні обліку природного газу, використаного побутовими споживачами, приводити об'єми природного газу до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків за використаний природний газ побутовими споживачами.

У зв'язку із численними зверненнями побутових споживачів щодо здійснення деякими Операторами ГРМ, у тому числі і ПАТ «Київоблгаз», донарахувань побутовим споживачам обсягів природного газу, які враховують різницю у приведенні до стандартних умов, НКРЕКП листом від 04.01.2019 № 80/14/7-19 звернулася до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування при Державній регуляторній службі України (далі – ДРС) щодо надання погодження на проведення позапланових перевірок.

Листом від 25.02.2019 № 1155/0/20-19 ДРС погодила НКРЕКП здійснення позапланових перевірок деяким Операторам ГРМ, у тому числі і ПАТ «Київоблгаз», за зверненнями 23 побутових споживачів.

На підставі зазначеного погодження у період з 11 по 15 березня 2019 року Управлінням НКРЕКП у м. Києві та Київській області була здійснена позапланова перевірка ПАТ «Київоблгаз», за результатами якої було складено Акт від 15.03.2019 № 80 (далі – Акт перевірки), яким зафіксовано порушення ПАТ «Київоблгаз» пункту 2.1 глави 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2017 № 201 (далі – Ліцензійні умови), щодо здійснення господарської діяльності з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу», чинних Кодексу газорозподільних систем, інших нормативно-правових актів, державних будівельних норм та нормативних документів у сфері нафтогазового комплексу, зокрема дотримання вимог глави 4 розділу IX Кодексу в частині визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача між Оператором ГРМ – побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог Кодексу ГРМ.

Акт перевірки розглянуто на засіданні НКРЕКП, яке проводилося у формі відкритого слухання, 22.03.2019, за результатами розгляду якого було прийнято постанову від 22.03.2019 № 388 «Про накладення штрафу на ПАТ «КИЇВ ОБЛ ГАЗ» за

порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу та здійснення заходів державного регулювання» (далі – постанова НКРЕКП № 388).

Відповідно до пункту 3 постанови НКРЕКП № 388 у разі здійснення ПАТ «Київоблгаз» неправомірних донарахувань із застосуванням коефіцієнтів приведення об'ємів природного газу до стандартних умов іншим побутовим споживачам ПАТ «Київоблгаз» до 05 квітня 2019 року привести свої дії у відповідність до вимог чинного законодавства шляхом здійснення перерахунку таким споживачам у частині визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача на підставі даних лічильника природного газу, починаючи з жовтня 2018 року.

Також слід зазначити, що НКРЕКП листом від 01.04.2019 № 3557/14/7-19 повідомила Антимонопольний комітет України про можливі ознаки зловживання, зокрема ПАТ «Київоблгаз», монопольним становищем на ринку природного газу з проханням у разі встановлення зловживання ПАТ «Київоблгаз» монопольним становищем на ринку природного газу вжити відповідних заходів впливу.

Слід зазначити, що АТ «Київоблгаз» (05.06.2019 зареєстровано зміну найменування Товариства з Публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Київоблгаз» на Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Київоблгаз») оскаржує в судовому порядку постанову НКРЕКП № 388. На сьогодні в Київському окружному адміністративному суді триває розгляд справи № 320/2302/19.

Одночасно повідомляємо, що судові рішення у справах щодо оскарження постанов НКРЕКП, прийняті судами всіх інстанцій на всій території України, містяться у вільному доступі в Єдиному державному реєстрі судових рішень (<http://reyestr.court.gov.ua/>).

Разом з тим повідомляємо, що, ураховуючи численні звернення побутових споживачів щодо продовження здійснення деякими Операторами ГРМ, у тому числі і АТ «Київоблгаз», донарахувань побутовим споживачам обсягів природного газу, які враховують різницю у приведенні до стандартних умов, НКРЕКП за погодженням Державної регуляторної служби України у період з 02 по 13 грудня 2019 року були здійснені позапланові перевірки щодо дотримання АТ «Київоблгаз» Ліцензійних умов, за результатами яких було складено Акти від 13.12.2019 № 469 та № 470, у яких зафіксовано порушення АТ «Київоблгаз» пункту 2.1 глави 2 Ліцензійних умов щодо здійснення господарської діяльності з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу», чинних Кодексу газорозподільних систем, інших нормативно-правових актів, державних будівельних норм та нормативних документів у сфері нафтогазового комплексу, зокрема дотримання вимог глави 4 розділу IX Кодексу в частині визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог Кодексу ГРМ.

Акти перевірок розглянуто на засіданні НКРЕКП, яке проводилось у формі відкритого слухання, 20.12.2019, за результатами розгляду яких було прийнято постанови від 20.12.2019 № 2995 та № 2996 «Про накладення штрафу на АТ «КИЇВОБЛГАЗ» за порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу та здійснення заходів державного регулювання», якими на АТ «Київоблгаз» накладено штраф у розмірі 1 700 000 грн.

Крім того, на засіданні НКРЕКП, яке проводилось у формі відкритого слухання, 20.12.2019 за результатами розгляду Акта від 13.12.2019 № 471 стосовно невиконання

пунктів 2 та 3 постанови НКРЕКП № 388 було прийнято постанову від 20.12.2019 № 2997 «Про накладення штрафу на АТ «КИЇВОБЛГАЗ» за порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу та здійснення заходів державного регулювання», якою на АТ «Київоблгаз» накладено штраф у розмірі 850 000 грн.

При цьому зазначаємо, що АТ «Київоблгаз» оскаржує в судовому порядку постанови НКРЕКП від 20.12.2019 № 2995, № 2996 і № 2997 (справи № 640/1676/20, № 640/1681/20 та № 640/1686/20 відповідно).

На даний час триває розгляд зазначених судових справ.

Вирішення спірних питань що є предметом судового розгляду, може бути тільки після остаточного рішення суду.

Ураховуючи зазначене, на сьогодні НКРЕКП було вжито всіх можливих заходів у межах визначених повноважень щодо застосування заходів впливу до зазначеного Оператора ГРМ.

З повагою
Член НКРЕКП

О. Бабій